

Sygn.akt III AUa 667/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Orechwa-Zawadzka (spr.)

Sędziowie: SA Bożena Szponar - Jarocka

SA Alicja Sołowińska

Protokolant: Barbara Chilimoniuk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 stycznia 2018 r. w B.

sprawy z odwołania R. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wznowienie postępowania w sprawie prawa do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 19 lipca 2017 r. sygn. akt IV U 605/17

I. zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie;

II. odstępuje od obciążania wnioskodawcy kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego za II instancję.

Sygn. akt III AUa 667/17

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 15 marca 2017 r., znak (...), odmówił prawa do emerytury R. Ś., albowiem nie udokumentował na dzień 1 stycznia 1999 r., co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 1 rok, 11 miesięcy i 25 dni.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Odwołujący wniósł o przesłuchanie wskazanych przez niego świadków, dopuszczenie dowodu z załączonych do odwołania dokumentów oraz dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych skarżącego, dotyczących zatrudnienia w zakładach pracy, z których staż pracy nie został przez organ zaliczony do okresów pracy w warunkach szczególnych. W obszernym uzasadnieniu odwołania wnioskodawca wskazał, powołując się na wskazane przez siebie dokumenty, iż okolicznością bezsporną jest, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach w okresie od 2 maja 1971 r. do 25 kwietnia 1973 r. na stanowisku „kierowcy ciągnika

kołowego” w Zakładzie Rolnym (...). Dalej odwołujący wskazał, że Sąd Okręgowy w Olsztynie w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 11 lutego 2014 r. zaliczył mu do stażu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienie w:

- Kółku Rolniczym (...) w L. w okresie od 06 czerwca 1974 r. do 30 sierpnia 1974 r. na stanowisku traktorzysty (2 miesiące i 25 dni),
- Przedsiębiorstwie (...) w D. Ekspozytura w S. w okresie od 9 września 1974 r. do 19 grudnia 1975 r. na stanowisku kierowcy ciągnika kołowego (3 miesiące i 11 dni),
- Przedsiębiorstwie (...) w L. Zakład (...) w S. w okresie od 4 stycznia 1975 r. do 30 listopada 1980 r. na stanowisku kierowcy ciągnika (5 lat 10 miesięcy i 28 dni). Łączny wymiar 8 lat, 4 miesiące i 27 dni.

Do udowodnienia, zdaniem skarżącego, pozostaje okres pracy w Przedsiębiorstwie (...) w O. w okresie od 1 grudnia 1980 r. do 31 grudnia 1988 r. na stanowisku kierowcy ciągnika – cyklop. Odwołujący wskazał, że będąc pracownikiem (...) świadczył pracę w (...) w S. - Wytwórni (...) w miejscowości R.. Cały okres zatrudnienia przepracował będąc oddelegowany do miejscowości R.. Odwołujący się wyjaśnił szczegółowo, na czym polegała jego praca oraz czym był „cyklop”.

Na marginesie wnioskodawca wskazał, że w okresie od 26 kwietnia 1973 r. do 06 maja 1974 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową, tak przed tym okresem, jak i po, wykonywał pracę w warunkach szczególnych, będąc zatrudnionym na stanowisku traktorzysty w L..

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o oddalenie odwołania wnioskodawcy, a także dopuszczenie dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych skarżącego z okresów zatrudnienia wnioskodawcy, zakwestionowanych przez organ, jako okresy pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu pisma organ podkreślił, że Sąd Okręgowy w Olsztynie prowadził postępowanie w przedmiocie prawa do emerytury na skutek odwołania wnioskodawcy od decyzji organu, odmawiającej mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Wyrokiem z dnia 11 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygn. akt IV U 2882/13 oddalił odwołanie skarżącego. Dlatego organ nie zgodził się z odwołującym, jakoby tenże Sąd zaliczył już wnioskodawcy wskazane trzy okresy pracy, a do udowodnienia pozostał jedynie okres zatrudnienia od dnia 1 grudnia 1980 r. do 31 grudnia 1988 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie, który rozpoznawał odwołanie R. Ś. od powyższej decyzji, wyrokiem z dnia 19 lipca 2017r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu prawo do emerytury od dnia 1 marca 2017r. oraz orzekł o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Z ustaleń Sądu wynikało, iż R. Ś., ur. (...), ukończył 60 lat. Odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach w okresie od 2 maja 1971 r. do 25 kwietnia 1973 r. w Zakładzie Rolnym (...), jako kierowca ciągnika kołowego (tj. 1 rok, 11 miesięcy i 25 dni).

W okresie od 26 kwietnia 1973 r. do 06 maja 1974 r. wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową.

R. Ś. od dnia 6 czerwca 1974 r. do dnia 30 sierpnia 1974 r. (2 miesiące i 25 dni) pracował w szczególnych warunkach w Kółku Rolniczym (...) w L. na stanowisku traktorzysty.

Od dnia 9 września 1974 r. do dnia 19 grudnia 1974 r. (3 miesiące i 11 dni) odwołujący pracował w szczególnych warunkach na stanowisku kierowcy ciągnika kołowego w Przedsiębiorstwie (...) w S..

Od dnia 4 stycznia 1975 r. do 30 listopada 1980 r. (5 lat, 10 miesięcy i 28 dni) wnioskodawca zatrudniony był i pracował w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie (...) w L., Zakład (...) w S..

Ubezpieczony od dnia 1 grudnia 1980 r. do dnia 31 grudnia 1988 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w O. na stanowisku kierowcy – 8 lat i 1 miesiąc.

Zakład pracy ubezpieczonego świadczył usługi w zakresie przewozów towarów spożywczych, przemysłowych, głównie dla (...) Społem, (...) i innych.

Będąc pracownikiem (...) ubezpieczony świadczył pracę w (...) w S. z bazą w Wytwórni (...), w miejscowości R.. Cały okres zatrudnienia przepracował będąc oddelegowany do miejscowości R..

Wnioskodawca świadczył pracę kierowcy ciągnika – cyklop (ładowacz chwytakowy). Na co dzień ubezpieczony zajmował się ładowaniem żwiru, piasku i innych materiałów sypkich na wywrotki, które materiał ten rozwoziły na budowy dróg, bądź w miejsca, gdzie zlokalizowane były kruszarki. Zimą wnioskodawca jeździł ciągnikiem po drogach oraz rozsypywał piach, odśnieżał.

W okresie od 01 lipca 1988 r. do 15 sierpnia 1988 r. ubezpieczony formalnie otrzymał angaż ładowacz – spedytor. Okoliczność ta pozostawała w związku z odebraniem wnioskodawcy prawa jazdy.

W dniach 1 grudnia 1980 roku i 1 sierpnia 1982 r. R. Ś. za dodatkowym wynagrodzeniem zawarł ze wskazanym powyżej pracodawcą umowy zlecenia na wykonywanie dodatkowych czynności, tj. obsługę ładowarki „cyklop”, a następnie umowami zlecenia z dnia 1 sierpnia 1982 r., 1 czerwca 1985 r. na wykonywanie dodatkowych czynności tj. ładowacza. Kolejną umowę zlecenia w przedmiocie dodatkowych czynności polegających na jednoosobowym załatwieniu czynności spedycyjnych i ładunkowych wykonywanych przy użyciu samochodu marki Ż., strony zawarły we wrześniu 1987 r. Umowy zlecenia zostały zawarte na czas nieokreślony.

W dniu 31 stycznia 1985 r. ubezpieczony uległ wypadkowi przy pracy. W tym dniu ubezpieczony otrzymał od dyspozytora polecenie udania się samochodem marki Ż. do Wytwórni (...), celem rozwiezienia napojów do punktów sprzedaży. R. Ś. sam wówczas wykonywał obowiązki kierowcy i ładowacza, a w trakcie załadunku poślizgnął się na oblodzonym placu i upadł.

Wnioskodawca świadczył pracę jako kierowca pojazdu Ż. jedynie okazjonalnie, gdy obsługiwany przez niego ciągnik był uszkodzony, bądź w zastępstwie za niezdolnego do pracy kierowcę tego samochodu. Z uwagi na fakt, iż ubezpieczony sporadycznie wykonywał obowiązki kierowcy samochodu Ż., posiadał formalny zakres obowiązków pracownika zatrudnionego na stanowisku ładowacza-spedytora. Było to konieczne, aby został takiemu kierowcy wydany towar. Tego typu sytuacje zdarzały się też innym pracownikom.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 8 maja 2013 r., znak (...) odmówił prawa do emerytury R. Ś., albowiem nie udokumentował na dzień 1 stycznia 1999 r., co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach a jedynie 1 rok, 11 miesięcy i 25 dni.

Wyrokiem z dnia 11 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie wydanym w sprawie o sygn. akt IV U 2882/13 o prawo do emerytury oddalił odwołanie R. Ś..

Wnioskiem z dnia 26 stycznia 2016 r. ubezpieczony po raz drugi wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury z obniżonym wiekiem emerytalnym. Decyzją z dnia 09.02.2016 r. organ odmówił R. Ś. świadczenia.

W dniu 3 marca 2017 r. wnioskodawca złożył kolejny wniosek o przyznanie prawo do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W dniu 15 marca 2017 r. organ wydał decyzję odmawiającą skarżącemu prawa do emerytury, zaskarżoną w niniejszym postępowaniu.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie wnioskodawcy było uzasadnione.

Jedyną przesłanką, jaką musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie, była praca w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r.

Zgodnie z § 22 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności: 1) legitymacja ubezpieczeniowa; 2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Z kolei ust. 2 tego przepisu stanowi, że jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres. Jednak w spornych przypadkach, uwzględnienie okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach następuje po ustaleniu rzeczywistego zakresu obowiązków oraz wykonywania bezpośrednio i stale, w pełnym wymiarze czasu pracy tego zatrudnienia.

Zważyć przy tym należy, że w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno – rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Według art. 473 § 1 k.p.c. w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 k.p.c. sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2007 r. I UK 111/07).

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż brzmienie nazwy zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie. Decyduje rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust., 2 który stanowi, iż dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A w D. od I do XIV wymienia rodzaje prac, które są pracą w warunkach szczególnych.

W myśl § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W realiach niniejszej sprawy są to: wykaz A, dział VIII, pkt. 1 – ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie, a nadto w dziale VIII, pkt. 3: prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gaśnicowych. Odpowiednio w zarządzeniu nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. Urz. MRiRW.1988.2.4) są to: załącznik nr 1 Transport poz. 1 pkt 3 – ciężkie prace za- i wyładunkowe oraz przeładunek materiałów

sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie- operator (pomocnik) maszyn urządzeń sprzętu przeładunkowego, poz. 3 pkt 3 – prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych – kierowca ciągnika kołowego.

Jak już wyżej wskazano, o zaliczeniu pracy do okresu pracy w warunkach szczególnych, decyduje nie rodzaj zajmowanego przez ubezpieczonego stanowiska, a praca, jaką faktycznie wykonywał. Powyższe zostało również potwierdzone w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego.

W ocenie Sądu praca ubezpieczonego, zatrudnionego jako kierowca w okresie od dnia 1 grudnia 1980 r. do dnia 31 grudnia 1988 r. w Przedsiębiorstwie (...) w O. (7 lat, 11 miesięcy i 15 dni) była pracą w warunkach szczególnych.

Rodzaj pracy wykonywanej przez odwołującego został potwierdzony zeznaniami świadków: J. K. (1), A. Ś., J. K. (2) oraz J. S..

Zdaniem Sądu sprzecznymi z ww. dowodami nie są dowody przeprowadzone przez Sąd Okręgowy w Olsztynie w sprawie IV U 2882/13, tj. z zeznań Z. S., czy R. P..

Oceniając całokształt przeprowadzonych w sprawie dowodów Sąd miał na uwadze, że od reguły, że nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej normy czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, istnieją odstępstwa, na które wskazuje orzecznictwo. Pierwsze z nich dotyczy sytuacji, kiedy inne prace stanowią integralną część (immanentną cechę) większej całości, dającej się zakwalifikować pod pozycję załącznika do w/w rozporządzenia. Drugie odstępstwo dotyczy przypadków, kiedy czynności wykonywane w warunkach nienarządzających na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia mają charakter incydentalny, krótkotrwały i uboczny (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 12 kwietnia 2012r., II UK 233/11, LEX nr 1216852).

Odnosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy należy podkreślić, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że odwołujący w spornym okresie zatrudnienia w zajmował stanowisko kierowcy ciągnika, a nie jak przyjął Sąd Okręgowy w Olsztynie w sprawie IV U 2882/13 również kierowcy Ż.. W aktach osobowych skarżącego znajdują się tylko dokumenty dotyczące jednego krótkiego okresu (od 01 lipca 1988 r. do 15 sierpnia 1988 r.), kiedy formalnie wnioskodawca został przeniesiony do innej pracy. Poza tym brak jest jakiegokolwiek dokumentu świadczącego o tym, by skarżącemu powierzono stanowisko inne, niż kierowca ciągnika. Także w aktach osobowych znajduje się dokument (protokół powypadkowy) stwierdzający, iż ubezpieczony doznał wypadku przy pracy przy pracy, jako kierowca Ż.. Z protokołu tego wynika, że w dniu wypadku otrzymał polecenie udania się tym samochodem do wytwórni. Koresponduje to z treścią zeznań świadków oraz samego ubezpieczonego, że sporadycznie pracował także jako kierowca Ż.. Czynności te miały charakter incydentalny, krótkotrwały i uboczny w stosunku do jego podstawowych obowiązków. Jak wynika bowiem z zeznań świadków i wnioskodawcy, czynności te nie były wykonywane przez ubezpieczonego stale (codziennie). J. K. (2) (dyspozytorka) nie mogła potwierdzić w ogóle, czy wnioskodawca wykonywał pracę przy użyciu pojazdu marki Ż.. Okresowe, sporadyczne wykonywanie przez skarżącego takich czynności nie uzasadnia – zdaniem Sądu - ich wyłączenia z okresu świadczenia pracy w warunkach szczególnych w pełnym wymiarze i stale, ani do kwestionowania takiego rodzaju kwalifikowanego zatrudnienia.

W spornym okresie ubezpieczony tj. od dnia 1 grudnia 1980 r. do dnia 31 grudnia 1988 r. w Przedsiębiorstwie (...) w O. zatrudniony był stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy załadunku, pracach wyładunkowych oraz przeładunkowych materiałów sypkich jako operator sprzętu przeładunkowego oraz zatrudniony jako kierowca ciągnika kołowego przy odsnieżaniu dróg. W ocenie Sądu okres zatrudnienia wnioskodawcy jako kierowcy i operatora sprzętu przeładunkowego winien zostać doliczony do pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto bezspornie służbę wojskową odwołujący odbył od 26 kwietnia 1973 r. do 06 maja 1974 r., tj. w okresie pomiędzy zatrudnieniem jako kierowca ciągnika kołowego w Zakładzie Rolnym (...) oraz zatrudnieniem jako

traktorzysta w Kółku Rolniczym (...) w L., gdzie przed powołaniem, jak również po odbyciu służby wojskowej był zatrudniony w warunkach szczególnych.

Reasumując, Sąd stwierdził, iż na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, a tym samym spełnia przesłanki do uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku w oparciu o art. 184 i art. 32 st. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W tej sytuacji Sąd I instancji uwzględnił odwołanie (art. 477¹⁴ §2 kpc).

Apelację od powyższego wyroku złożył organ rentowy, zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 32 ust. 1 w zw. z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity; Dz. U. z 2016 r., poz. 887 ze zm.), poprzez uznanie, iż skarżący wykonywał pracę w szczególnych warunkach w okresie od 01.12.1980 r. do 31.12.1988 r. w Przedsiębiorstwie (...),
2. naruszenie przepisów kodeksu postępowania cywilnego tj. art. 233 § 1 kpc wyrażające się niezgodnością ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegające na przyjęciu, że w okresie od 01.12.1980 r. do 31.12.1988 r. w Przedsiębiorstwie (...) skarżący wykonywał pracę w szczególnych warunkach, co w konsekwencji spowodowało, iż legitymuje się on 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w części tj. o oddalenie odwołania skarżącego, ewentualnie o uchylenie powyższego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Olsztynie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego zasługuje na uwzględnienie. Generalnie należy podzielić ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, co powoduje, iż nie ma potrzeby ich szczegółowego powtarzania. Kluczowym dla rozstrzygnięcia sprawy był okres zatrudnienia od 1 grudnia 1980 r. do 31 grudnia 1988 r., z wyłączeniem okresu od 1 lipca do 15 sierpnia 1988 r. (kiedy był zatrudniony jako ładowacz z powodu odebrania mu prawa jazdy), kiedy to wnioskodawca był zatrudniony jako kierowca ciągnika. Takie stanowisko pracy wymieniane jest w kolejnych dokumentach znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawcy z Przedsiębiorstwa (...) w O.. Z ustaleń Sądu I instancji wynikało, iż w spornym okresie od 1 grudnia 1980 r. do 31 grudnia 1988 r. wnioskodawca wykonywał pracę jako operator sprzętu przeładunkowego, a w okresie zimowym pracę przy odśnieżaniu dróg jako kierowca ciągnika. Są to prace wymienione w Dziale VIII ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 1 zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. Urzędowy (...) 1988.2.4).

Zdaniem Sądu powyższe ustalenia w zakresie pracy w charakterze operatora przeładunkowego, pozostaje w całkowitej sprzeczności z aktami osobowymi, w których wnioskodawca figuruje jako kierowca ciągnika. Z wyjaśnień złożonych przez R. Ś. przed Sądem Apelacyjnym wynikało, iż w w/w okresie w większości pracował na rzecz rejonu dróg publicznych, od marca aż do późnej jesieni przeładowywał materiały sypkie – żwir, kruszywo, znajdujące się w żwirowni, cykloperem ładował te materiały na samochody ciężarowe, które przewoziły powyższe materiały. Cykloper przez cały czas znajdował się w żwirowni i odwołujący go obsługiwał. Cykloper jest urządzeniem za – i wyładunkowym, wyposażonym w pojemnik (łyżkę), a ciągnik pełnił rolę koparko – ładowarki, zasilając cyklopera w energię (napęd).

Zdaniem Sądu, gdyby istotnie jedynym obowiązkiem wnioskodawcy od wiosny do jesieni była obsługa cyklopera, to znalazłoby to odzwierciedlenie w aktach osobowych. Przyjęcie za wiarygodne wyjaśnień skarżącego oznaczałoby, że w spornym okresie w ogóle nie wykonywał – poza okresem zimowym - czynności kierowcy ciągnika. Takie ustalenie pozostaje w sprzeczności z dowodami z akt osobowych. Zdaniem Sądu Apelacyjnego praca przy obsłudze cyklopera przy pracy operatora sprzętu przeładunkowego mogła być jednym tylko z obowiązków wnioskodawcy, zatrudnionego

jako kierowca ciągnika, a jeśli tak, to praca operatora nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wobec czego nie można jej zaliczyć do okresu pracy w szczególnych warunkach. W sprawie nie zostało wykazane, jakie konkretnie inne prace miałby wykonywać wnioskodawca jako kierowca ciągnika w transporcie, przy czym nie chodzi tu o przemieszczanie się ciągnika po drogach wewnętrznych, ale jazdę ciągnikiem po drogach publicznych. Z dużym prawdopodobieństwem warunki te spełnia praca wnioskodawcy przy odśnieżaniu z użyciem ciągnika wyposażonego w spychacz do śniegu i w urządzenie do posypywania dróg, pod warunkiem, że praca ta odbywała się na drogach publicznych.

Jednakże sam okres takiej pracy zimowej nie byłby wystarczający do uzupełnienia brakującego okresu pracy w szczególnych warunkach. Niezależnie od powyższego należy zwrócić uwagę na znajdującą się w aktach osobowych umowę z 1 czerwca 1985 r. na dodatkowe czynności ładownicze i spedycyjne, jak też umowę z 1 września 1987 r. na dodatkowe czynności spedycyjne i ładunkowe na samochodzie Ż.. Skoro chodziło o dotatkowe czynności ładunkowe – oraz czynności spedycyjne, to oczywistym jest, że praca operatora sprzętu przeładunkowego nie była jedynym zajęciem wnioskodawcy, a więc nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze.

Należy w tym miejscu podkreślić, iż wcześniejsza emerytura jest szczególnym uprawnieniem przewidzianym dla pracowników, którzy wykonywali pracę na stanowiskach wymienionych w wykazie A, stale i w pełnym wymiarze, przez okres co najmniej 15 lat. Przepisy powyższe należy stosować w sposób ścisły. Skoro okres pracy wnioskodawcy od 1 grudnia 1980 r. do 31 grudnia 1988 r. nie polegał wyłącznie na pracy w charakterze operatora sprzętu przeładunkowego i kierowcy ciągnika przy odśnieżaniu i posypywaniu dróg publicznych, to nie może być zaliczony do okresu pracy w szczególnych warunkach.

A zatem wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach wymaganego przez § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a tym samym nie spełnił jednego z warunków wynikających z art. 184 ust 1 ustawy z dn. 17grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W tej sytuacji zaskarżony wyrok i poprzedzająca go decyzja podlegały zmianie poprzez oddalenie odwołania (art. 386 § 1 kpc).

O kosztach postępowania za II instancję rozstrzygnięto na podstawie art. 102 kpc.

Wnioskodawca ubiegał się o emeryturę, która dałaby mu stabilne źródło utrzymania. Obecnie wnioskodawca – jak wyjaśnił – utrzymuje się z wynagrodzenia minimalnego, zaś poprzednio z zasiłku dla bezrobotnych. Trudna sytuacja materialna wnioskodawcy uzasadnia uznanie, iż sprawa niniejsza jest przypadkiem szczególnym, o którym mowa w art. 102 kpc, uzasadniającym odstępnie od obciążania strony przegrywającej sprawę kosztami poniesionymi przez przeciwnika procesowego.

Mając to wszystko na uwadze Sąd orzekł jak w wyroku.